

ЯНГИ

ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 71 (71), 2020 йил 1 май, жума

201
A — Alisher Navoiy
nomidagi
O'zbekiston MK

ТАЪЛИМ ТИЗИМИДАГИ ЯНГИ ҚУЛАЙЛИКЛАР МУҲОКАМА ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 30 апрель куни жорий ўқув йилини сифатли яқунлаш, битирув ва кириш имтиҳонларини ташкил этиш масалалари муҳокамасига бағишланган йиғилиш ўтказди.

Пандемия сабабли тизимга масофавий технологиялар жорий қилиниб, 10 мингдан зиёд таълим муассасасидаги 7 миллион ўқувчи ва 500 минг талабага онлайн дарс бериш йўлга қўйилди. Бу янги механизм карантин шароитида фанлар ўз вақтида ўзлаштирилишини таъминлаб бермоқда.

Энди жорий ўқув йилини сифатли яқунлаш вазифаси турибди. Хорижий давлатлар таърибаси ва бугунги вазиятдан келиб чиқиб, олий ўқув юрларида битирув имтиҳонларини онлайн шаклда ўтказиш режалаштирилмоқда.

Йиғилишда мазкур жараёни сифатли ташкил этиш бўйича топшириқлар берилди.

Таълим муассасаларига ҳужжатлар қабулини такомиллаштириб, масофадан, онлайн шаклда, интернет орқали ҳужжат топшириш имкониятини яратиш зарурлиги таъкидланди. Бу борада янги тартиб ва афзалликлар ҳақида аҳоли батафсил хабардор қилинади.

Жорий йилда имтиҳонларни соддароқ шаклда ўтказиш бўйича масъулларга топшириқлар берилди.

Мамлакатимизда Президент мактаблари сони 4 тага етди. 9 та ижод мактаби ўз фаолиятини олиб бормоқда. Жорий йилда яна 5 та Президент мактаби ва 2 та ижод мактабини фойдаланишга топшириш режалаштирилган. Уларни ўз муддатида қуриш ишларини тизимли ташкил этиш бўйича тегишли топшириқлар берилди.

Карантин туфайли ижтимоий масофа тушуначаси ҳаётимиздан муҳим ўрин эгаллади. Шундан келиб чиқиб, таълим муассасаларида, айниқса, мактабларда меъёрларни қайта кўриб чиқиш зарурати таъкидланди.

Пандемия сабаб қилиб таълим тизимини такомиллаштириш бўйича ишларни кечиктиришга мутлақо ҳаққимиз йўқ, деди Президентимиз.

Вазиятга қараб, ўқув юкларини ва дастурларни қайта кўриб чиқиш, олий ўқув юрларида амалий кўникмаларни ривожлантиришга эътиборни кучайтириш лозимлиги қайд этилди.

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳамда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси олий таълим муассасаларига режа ва дастурларни иш берувчилар талабидан келиб чиқиб мустақил тасдиқлаш ваколатини бериш бўйича вазифалар юклатилди. Дастурларнинг белгиланган талабларга мослигини назорат қилиш механизми ҳам ишлаб чиқилади.

Зерикарли маърузалар ўқиш, консектлар ёзириш каби ўзини оқламаган усуллардан воз кечиш, таълим методикасини ривожлантириш ва педагоглар савиясини ошириш гоят муҳим масала экани таъкидланди.

Шу муносабат билан Халқ таълими ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирликларига босқичма-босқич масофавий шаклда педагоглар малакасини ошириш, дарс машғулотларини масофадан кузатиш, баҳолашда инсон омилини камайтириш бўйича ишларни амалга ошириш топширилди.

Иқтидорли ёшларни аниқлаш ва уларни касбга йўналтириш тизимини такомиллаштириш зарурати алоҳида эътибор қаратилди. Лицейнинг мактабдан катта фарқи бўлиши лозимлиги инобатга олиниб, уларнинг фаолиятини қайта кўриб чиқиш, селекция ишларини кучайтириш мақсадида таълим жараёнини такомиллаштириш юзасидан вазифалар белгиланди.

Шунингдек, янги тизим асосида ташкил этиладиган касб-хунар мактаблари, коллеж ва техникумларни ишга тушириш вазифалари аниқ белгилаб берилган эди. Бу борада эски коллеж тизими хатолари такорланмаслиги зарур. Шу боис, ҳар бир вилоятда биттадан намунали касб-хунар мактаблари, коллеж ва техникумни тайёрлаш вазифаси белгиланди.

Мутасаддилар соҳада амалга оширилаётган ишлар ҳамда галдаги вазифалар ижросига қаратилган режалар юзасидан ахборот берди.

ЎЗА

Муносабат

Ҳасан Йўлдошев олган сурат.

ЮРИДИК ТАЪЛИМ ВА ФАН ТИЗИМИДА ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Раҳимжон ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон Республикаси адлия вазири ўринбосари, Тошкент давлат юридик университети ректори

Президентимиз Олий Мажлисга Мурожаатномасида бу борада батафсил тўхталиб, бунинг учун, авваламбор, ташаббускор ишловчи бўлиб майдонга чиқадиган, стратегик фикр юритадиган, билимли ва малакали янги авлод кадрларини тарбиялашимиз зарурлигини таъкидлагани ҳам фикримизни исботлаб турибди.

Бугунги кунда барча соҳалар қаторида олий таълим тизимига рақамли технологиялар ҳамда замонавий усулларни жорий этишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бойси, биз ҳозир кадрларни стратегик жиҳатдан кейинги бир неча ўн йилликлар талаб ва эҳтиёждан келиб чиқиб тайёрлашимизни даврнинг ўзи тақозо қилмоқда.

Албатта, бошқа соҳаларда бўлгани каби юридик таълим ва фан тизимида ҳам айрим тизимли камчилик ва муаммолар мавжуд. Яъни бугунги кун талабларидан ёки халқаро стандартлардан орқада қолган, десак тўғри бўлади. Бютадан бошлаб университетга қадар юридик таълим замонавийлашувга муҳтож. Бу, аввало, ўқитиш услубияти ва

ўқув дастурларини тубдан янгиллаш, замонавий дарсликларни яратиш, таълимга ахборот технологияларини жорий этиш, уни амалиёт билан ўзвийлаштириш, фаол халқаро интеграция қилиш билан бевосита боғлиқ.

Давоми 2-бетда

Эл бошига иш тушганда

ХАЛҚИМИЗ БУЮК СИНОВДАН

УЛКАН ҲАМЖИҲАТЛИК, САРИШТАЛИК ВА САҲОВАТ БИЛАН ЎТМОҚДА

Мирзо Улугбек АБДУСАЛОМОВ,
Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган юрист

Жорий йилнинг бошидан қисқа вақт ичида дунёга ёйилган коронавирус пандемияси давлатларнинг ўз фуқароларини қутқалтиришга вақтдан ўз вақтида ва ишончли ҳимоя қилишга нечоғлиқ тайёр ва қодир эканини синовдан ўтказмоқда.

Жаҳондаги вазиятни диққат билан кузатаётган халқаро экспертларнинг қайд этишларича, пандемия деярли барча давлатларнинг "кучли ва ожиз томонларини яққол кўрсатиб қўйди". Иқтисодий ва ҳарбий-техник имкониятлари мислсиз юксаклиги билан неча ўн йиллардан буён жаҳон аҳлининг ҳавасини келтираётган айрим тараққиёт этган давлатлар ва уларнинг фуқаролари ҳам бу кўз илғамас ёв олдига саросимага тушиб қолганини таъкидлашмоқда.

Мамлакатларнинг имкониятларини бугунги ўта мураккаб шароит тақозоси билан боғлиқ ҳолда таҳлил қилаётган кузатувчилар янги Ўзбекистонга ўз фуқароларини ҳар қандай шароитда ҳимоясига олишга қодир давлат сифатида баҳо бермоқда.

Бунда улар Ўзбекистонда COVID-19 инфекцияси билан зарарланган ilk бемор аниқланган 15 мартдан буён ўтган бир ярим ой мобайнида тезкорлик, собитқадамлик ва очиклик асосида, халқ билан бамаънафит амалга оширилаётган комплекс чора-тадбирларнинг юксак самарадорлигини ибрат сифатида келтирмоқда.

Мамлакатимизда пандемия ҳамда унинг таъсирида юзага келган иқтисодий инқирознинг салбий оқибатларига барҳам бериш ва юмшатиш борасида гоят мураккаб шароитда эришилаётган бундай муваффақиятларнинг омиллари нимада?

Давоми 2-бетда

Бугуннинг гапи

“УЛУҒ ХАЛҚ ҚУДРАТИ ЖЎШ УРГАН ЗАМОН...”

Исажон СУЛТОН,
ёзувчи, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёев глобал инқироз ва пандемия шароитида Ўзбекистон олдида турган долзарб вазифаларга бағишланган видеоселектор йиғилишида коронавирус инфекциясига қарши кураш палласида мамлакатимиз аҳлини бирдамлик ва ҳамжиҳатликка чорлаб: “Буюк шоиримиз Абдулла Орипов қаламига мансуб, ҳаммамиз гурур билан қўйлайдиган Давлат мадҳиямизда “Улуғ халқ қудрати жўш урган замон”, деган чуқур маъноли сўзлар бор. Чиндан ҳам, мана шундай мураккаб ва синовли дамларда биз улуг ва меҳнаткаш халқимизнинг қудрати, ақл-заковати ва сабр-матонати, меҳр-оқибати ва самимияти билан ушбу огир синовларни ҳам, албатта, енгиб ўташимиз”, деб таъкидлагани, мана бир неча кундирки, кўпчилиكنинг диққат марказида.

Давоми 5-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

“ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ЮРИДИК ТАЪЛИМ ВА ФАННИ ТУБДАН ТАКОМИЛЛАШТИРИШ БЎЙИЧА ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА”ГИ ФАРМОНИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

ЮРИДИК ТАЪЛИМ ВА ФАН РИВОЖЛАНТИРИЛАДИ

1 ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЮРИДИК УНИВЕРСИТЕТИ

“Юриспруденция” мутахассислиги бўйича юридик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш бўйича БАЗАВИЙ ОЛИЙ ТАЪЛИМ ВА ИЛМИЙ-МЕТОДИК МУАССАСАСИ этиб белгиланди.

2 ҚУЙДАГИ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТЛАРИДА ЮРИДИК ФАКУЛЬТЕТЛАР ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ.

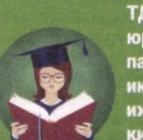
3 ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ДАВЛАТ ВА ҲУҚУҚ ИНСТИТУТИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ.

Институт давлат, ҳуқуқий ва сиёсий-ҳуқуқий фикр соҳасида фундаментал ва амалий ТАДҚИҚОТЛАРНИ АМАЛГА ОШИРАДИ.

4 ЮРИДИК КАДРЛАРНИ ТАЙЁРЛАШГА БУЮРТМА ШАКЛЛАНТИРИШ ТАРТИБИ ЖОРИЙ ЭТИЛАДИ.

ТДЮУ, юридик факультетлар ва юридик техникумларга қабул параметрлари ҳар бир ҳудуд, иқтисодий тармоқлари ва ижтимоий соҳа кесимида таҳлил қилиш асосида, юридик кадрларга бўлган эҳтиёжни прогностлаштириш электрон платформасини яратган ҳолда шакллантирилади.

5 ТДЮУДА ХАЛҚАРО ҲУҚУҚ ВА ҚИЁСИЙ ҲУҚУҚШУНОСЛИК ФАКУЛЬТЕТИ ТАШКИЛ ЭТИЛАДИ. ФАКУЛЬТЕТНИНГ АСОСИЙ ҲАМКОРЛАРИ:

Япония томонидан НАГОЯ УНИВЕРСИТЕТИ

Германия Федератив Республикаси томонидан РЕГЕНСБУРГ УНИВЕРСИТЕТИ

МАНБА: Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикасида юридик таълим ва фанни тубдан такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони.

ЎЗБЕКИСТОНДА КОРОНАВИРУС БИЛАН КАСАЛЛАНГАН ВА СОҒАЙГАНЛАР БЎЙИЧА МАЪЛУМОТ

Давоми 5-бетда

Муносабат

ЮРИДИК ТАЪЛИМ
ВА ФАН ТИЗИМИДА

ИННОВАЦИОН РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Бошланиши 1-бетда

Қолаверса, бугун олий юридик таълимнинг қамрови ёшларимиз интилиши, жамият ва давлат эҳтиёжи учун етарли эмас.

Эътибор беринг, олий юридик таълим даргоҳларининг аксарияти пойтахтда жойлашган. Бу эса вилоятлардаги ёшларнинг имкониятларини чеклайди. Иккинчидан, 34 миллион аҳолиси бор мамлакатимизда ҳар йили олий маълумотли 1000 нафарга яқин юрист тайёрланади, холос. Мазкур рақам меҳнат бозоридagi реал талабларни мутлақо қондирмайди. Масалан, Ўзбекистонда 100 минг кишига тўғри келадиган адвокатлар сони нафақат дунёда энг паст кўрсаткичлардан бири ҳисобланади. Солиштириб кўринг: ҳар 100 минг кишига Ўзбекистонда 12 нафар адвокат, Исроилда — 737, Европа Иттифоқида ўртача — 162, Россияда — 50, Қозғоғистонда — 22 нафар адвокат тўғри келади. Агар судьялар сони ҳақида гапирадиган бўлсак, Ўзбекистонда 23 минг кишига, Францияда 11 минг, АҚШ да 9 минг, Германияда эса 4 минг кишига битта судья тўғри келади.

Шу бois, Президентимизнинг “Ўзбекистон Республикасида юридик таълим ва фанни тубдан такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони қабул қилиниши том маънода тарихий воқеа бўлди. Фармон асосида белгиланган вазифалар юридик таълим ва фан тизимини тубдан такомиллаштириш, уларнинг халқаро таълим майдонидagi рақобатбардошлигини таъминлаш, юридик кадрлар тайёрлаш сифатини оширишга хизмат қилиб, соҳани, умуман, янги сифат босқичига олиб чиқиш мақсадини кўзлайди.

Фармон билан Тошкент давлат юридик университетини “юриспруденция” мутахассислиги бўйича юридик кадрларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш бўйича базавий олий таълим ва илмий-методик муассаса этиб белгиланиши юридик таълимни ривожлантириш ишларини тизимлаштиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Мазкур янгилик юридик таълим ўқув-педагогик жараёнига инновацион илгор ва халқаро таълим стандартларини жорий этиш, ўқитишнинг илгор услубларидан кенг фойдаланиш, шунингдек, замонавий талабларни инобатга олган ҳолда таълим стандартларини модернизациялаш ва ўқув дастурларини мунтазам такомиллаштириш боришида университет салоҳияти ва узок йиллик тажрибасидан самарали фойдаланиш имконини беради. Бу эса, ўз навбатида, юридик таълим сифатини мақсадли равишда таъминлашга қаратилган.

Юридик кадрларни тайёрлаш соҳасида рақобатнинг мавжуд эмаслиги ҳудудлардаги иқтидорли ёшлар учун тенг таълим олиш имкониятларини кескин чеклаб келмоқда эди. Шу сабабли фармон билан Самарқанд, Наманган ва Термиз давлат университетларида юридик факультетлар ташкил этилмоқда. Бу юрист бўлишни орзу қилган ёшлар учун жуда катта имконият эшикларини очди. Бу орқали улар ўз уйига яқин ҳудудда ўзи танлаган йўналишда йўлқира ва яшаш учун ортиқча харажатларсиз ўқиш имконига эга бўлади.

Табиики, олий таълим муассасалари ўртасидаги соғлом рақобат таълим сифати ўсишига олиб келади. Бундан иш берувчи ҳам, талаба ҳам, давлат ҳам ютиши тайин.

Бугунги кунда аксарият ривожланган давлатларда юриспруденция илмий мактаблари стратегик жиҳатдан муҳим таъшаббустлари билан давлат ва жамиятнинг муштарак мақсадлар билан ривожланишида ўзига хос локомotive вазифасини бажарди. Шу сабабли фармон асосида Фанлар академиясининг давлат, ҳуқуқ ва сиёсий-ҳуқуқий таълимот соҳасида фундаментал ва амалий тадқиқотларни амалга оширадиган Давлат ва ҳуқуқ институтини ташкил этиш белгиланди. Бу ўз ўрнида миллий юриспруденция илмий мактабининг ривожланиши ва ҳуқуқ соҳасидаги илмий тадқиқотлар натижаларини амалий жиҳатдан жорий этишга асосий омил бўлиб хизмат қилади.

Албатта, замон юридик кадрларни тайёрлашда мутлақо янги талабларни қўймоқда. Бунда илгор хорижий давлатлар ва меҳнат бозори билан ҳаммаслақ бўлиб ишлашимиз даркор. Шу сабабли фармон билан юридик таълим ва фанни янада ривожлантиришнинг устувор йўналишлари сифатида доимо ўқиб изланадиган юқори малакали, муаммолни вазиятлардан оқилона чиқиб кетадиган, ижодий фикрлайдиган, энг асосийси, ҳалол кадрлар тайёрлаш асосий вазифаларимиз сифатида белгилан берилмоқда.

Шунингдек, ўқитишнинг кредит-модуль тизимини ва талабалар билимининг баҳолаш усулларини такомиллаштириш бевосита адолатли ва шафқатвор таълим жараёнини таъминлашга қаратилди. Бунда юридик таълим бўйича ўқув жараёнини Европа Иттифоқи ва бошқа давлатларда қўлланиладиган Европа кредит тизимига (European Credit Transfer and Accumulation System) ўтказиш чоралари кўрилади. Клиник юридик таълимни ривожлантириш эса, ўз навбатида, ўқув жараёни ва ҳуқуқни қўллаш амалиёти ўртасида узвий алоқани таъминлашда муҳим аҳамиятга эга бўлади.

Шу билан бирга, етакчи хорижий таълим ва илмий муассасалар билан ҳамкорлиқни, қўшма ҳуқуқий тадқиқотларни, профессор-ўқитувчилар ва талабалар ўзаро алмашинувини фаоллаштириш орқали эркин халқаро алмашинувини жорий қилиш имконияти яратилади. Масалан, “Халқаро арбитраж

ва низоларни ҳал қилиш” ҳамда “Адвокатлик фаолияти” йўналишлари бўйича магистрлар тайёрлаш йўлга қўйилади. Халқаро арбитраж соҳасидаги мутахассисларни тайёрлашда нуфузли халқаро ташкилот — Халқаро хусусий ҳуқуқ бўйича Гаага конференцияси билан яқиндан ҳамкорлик қилинади.

Таъкидлаш жоизки, чет эллик ҳамкорлар билан биргаликда замонавий талабларга жавоб берадиган бакалавр ва магистрларни тайёрлаш бўйича қўшма дастурларни (double degree) жорий этиш мамлакатимизда тайёрланган юридик кадрларга бошқа хорижий давлатларда ҳам талабгорлар қўйишига олиб келади. Қолаверса, миллий олий юридик таълим муассасаларининг халқаро университетлар, шунингдек, ҳуқуқ мактаблари ассоциацияларига қўшилиши муҳим амалий аҳамият касб этади.

Фармонда назарда тутилган “Электрон университет” лойиҳаси таълим жараёнига инновацияларни татбиқ этишнинг яққол кўриниши ҳисобланади. У таълимдаги барча жараёнларни рақамлаштиришни назарда тутди. Яъни талабалар давомати, дарс жадвалини тузиш, журналлар юришти ва бошқа турдаги ҳужжатлар айланиши, имтиҳон олиш ва унинг натижасини эълон қилиш, ўқитувчилар фаолиятини баҳолаш ва рейтингини чиқариш, талабаларга маълумотнома бериш ва бошқа хизматлар кўрсатиш каби жараёнлар тўлиқ электрон шаклга ўтказилади.

Бугунги кунда Тошкент давлат юридик университетиди. Нагоя университети (Япония) билан ҳамкорликда ташкил этилган Япон ҳуқуқини ўрганиш маркази фаолият юритиб келмоқда. Эндикунда Регенсбург университети (Германия Федератив Республикаси) билан 2020 йилда ТДЮУда немис тили ва ҳуқуқини биладиган юқори малакали юридик кадрларни тайёрлашга қаратилган Немис ҳуқуқи ва қиёсий-ҳуқуқий тадқиқотлар марказини очиб тўғрисида келишувга эришилгани юридик таълим ва фан истиқболида катта уфқларни очиши шубҳасиз.

Шу билан бирга, фармонда Адлия вазирлиги Таълим ишлар вазирлиги билан биргаликда Буюк Британия ва Хитой Халқ Республикаси олий таълим муассасалари билан ТДЮУда инглиз ва хитой ҳуқуқини ўрганиш марказларини ташкил этиш бўйича ҳар томонлама кўмаклашиб бориш вазифаси юклатилди.

Таъкидлаш жоизки, фармон билан ташкил этилаётган Халқаро ҳуқуқ ва қиёсий ҳуқуқшунослик факультети, биринчидан, халқаро хусусий ҳуқуқ, шу жумладан, халқаро арбитраж ҳуқуқи соҳасида юқори малакали кадр тайёрлаш, иккинчидан, ривожланган давлатлар тажрибасидан келиб чиқиб, халқаро ҳуқуқ нормаларини имплементация қилиш ва миллий қонунчиликни такомиллаштириш бўйича тақлифлар ишлаб чиқиш, учинчидан, профессор-ўқитувчилар ва талабалар алмашинуви ҳамда стажировкаларни тизимли асосда ташкил этишга хизмат қилади.

Юридик кадрларни тайёрлашга буюртма шакллантиришнинг янги модели юридик кадрларга бўлган эҳтиёжни мониторинг қилиш ва прогнозаштириш электрон платформасини яратиш ва жорий этишни назарда тутди. Унда барча давлат ва нодавлат ташкилотларнинг жорий ва истиқболдаги юридик кадрларга бўлган эҳтиёжлари ҳудудлар, иқтисодиёт тармоқлари ва иқтисомий соҳалар кесимида таҳлил қилиш асосида шакллантирилади ва мамлакат миқёсида юридик кадрлар тайёрлаш тизимини тўлиқ рақамлаштириш имконини беради. Бу орқали, ўз навбатида, манфаатдор тузилмаларнинг юридик кадрларга бўлган мавжуд эҳтиёжларини ҳисоба олган ҳолда, мамлакатимизнинг барча ҳудудлари ва иқтисодиёт тармоқларини юқори малакали юридик хизмат билан тизимли равишда таъминлаш имконияти яратилади.

Фармон билан юридик техникумларда ҳам таълим тизими касбий ривожланишга йўналтирилади. Хусусан, техникумларда номутахассислик фанлар сони қисқартирилиб, ўқув жараёни кредит-модуль тизимини қўллаган ҳолда ташкил қилиниши белгиланди. Юридик кадрларнинг юридик техникумларда педагогик фаолиятини амалга оширишни рағбатлантириш мақсадида базавий олий юридик маълумотга эга, юридик техникумларда камидан уч йил ишлаган педагог ва раҳбар ходимларга ТДЮУ магистратурасига тест синовларисиз, тўлов-контракт асосида, қабул параметрларидан ташқари кириш имконияти яратилмоқда.

2021/2022 ўқув йилидан бошлаб, ТДЮУ қошидаги академик лицейнинг барча фанлар бўйича юқори натижаларга эга битирувчиларига ТДЮУга тест синовларисиз, яъна тартибда суҳбат ўтказиш орқали, тўлов-контракт асосида, қабул параметрларидан ташқари кириш ҳуқуқи берилмоқда.

Хулоса айтиш, мазкур фармон билан белгилан берилган вазифалар Ўзбекистонда юридик таълим ва фанни янги сифат босқичига олиб чиқиши шубҳасиз.

Бунда биз ҳуқуқ соҳасидаги илмий тадқиқотлар юртимизда яшаётган ҳар бир шахс ҳаётида амалий ифодасини топиши, миллий юриспруденция илмий мактабининг ривожланиши, юридик кадрлар тайёрлаш сифатини тубдан ошириш каби эзгу мақсад ва муддаоларнинг рўёбини кутмоқдамиз.

Энг асосийси, фармон хорижий тилпарни мукаммал биладиган, ахборот технологияларини қўллаш оладиган, давлатимиз ва тадбиркорларнинг манфаатларини халқаро майдонда ҳуқуқий ҳимоялашга қодир, ҳалол, замонавий юридик кадрларни тайёрлашда дастуруламал бўлиб хизмат қилади.

Эл бошига иш тушганда

ХАЛҚИМИЗ БУЮК СИНОВДАН
УЛКАН ҲАМЖИҲАТЛИК, САРИШТАЛИК
ВА САХОВАТ БИЛАН ЎТМОҚДА

Бошланиши 1-бетда

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ВА
ЗАМОН СИНОВЛАРИ

Бу, аввало, асрлар оша шаклланиб, истиқлол даврида мустақамланган ва сўнги йилларда замон талабларидан келиб чиқиб, тубдан такомиллаштирилган ўзбек миллий давлатчилигига хос сиёсий бошқарув аънавалари, энг муҳими, барча соҳаларда очкилик ва демократия, халқ билан мулоқот кенг йўлга қўйилгани натижасидир. Ушбу мураккаб глобал тарихий эврилишлар даврида янги Ўзбекистон давлат сифатида жиҳдий синовдан муваффақиятли ўтмоқда, дейиш учун барча асослар бор.

Дунёга кенг ёйилган офат ва унинг оқибатлари моҳиятини, хавф-хатарини эл-юрт манфаатларини нуктаи назаридан ўз вақтида тўғри баҳолаш олиш, бунда мамлакат ва халқ, ҳар бир фуқароннинг тақдирини учун улкан масъулиятни чуқур ҳис қилиш туйғусининг устуворлиги эркин намоён бўлди.

Буни ўтган асрлар ривожига яққол кўриш мумкин. Коронавирусга чалинган илк бемор аниқланган 15 март куни мамлакатимизда вазият олдиндан тўғри баҳоланб, республика махсус комиссияси тузилган эди. Аввало, чет элларга чиқиш ва кириш борасида чекловлар жорий этилди.

Хориждан қайтганлар ва улар билан мулоқотда бўлган кишилар карантинга олинб, одамлар гавжум жойларда оммавий тадбирлар чекланди. 16 март кунидан бошлаб барча таълим даргоҳларида таътил эълон қилинди. 80 минг талаба марказлашган ҳолда уйлари-га жўнатилди.

Ҳар бир ҳудудда ҳокимлар раҳбарлигида махсус штаблар ташкил этилиб, эпидемиология вазият бўйича ҳар соатлик ва кунлик маълумот таҳлил қилиниб, тезкор чоралар кўрила бошланди.

Тиббиёт муассасалари фавқулодда иш режимига ўтказилди. Сиҳаттоҳ ва оромгоҳлар карантин муассасалари сифатида мослаштирилди. Тиббиёт масканлари дори-дармон, тиббий химия ва диагностика воситалари билан етарли даражада таъминланди. Бунинг учун бюджетдан зарур маблағлар ажратилди.

Эътибор берган бўлсангиз, мамлакатимиз фуқароларининг асосий ҳужжатида “Ушбу паспорт эгаси Ўзбекистон Республикаси ҳимоясидадир”, деб ёзиб қўйилган. Ушбу қайд мамлакатимиз фуқароси ким ва қаерда бўлишидан қатъи назар, давлатимиз муҳофазасида, меҳр-эътиборида эканининг ишончли қафолатидир.

Бундай ғамхўрликнинг қўлами тобора кенгайиб бораётгани 2019 йилнинг 23 декабрь куни мамлакатимиз парламенти ва маҳаллий кенгашларга ўтган сўлов жараёнида ҳам яққол тасдиғини топган эди. Ўзбекистон тарихида биринчи марта хорижда ўқиб, ишлаб, яшаб турган барча ватандошларимиз учун сайловда овоз бериш имконияти яратилди. Фуқаролар сайлов ҳуқуқининг бундай кенг қўлама таъминланиши уларнинг давлатимизга бўлган меҳрини ва ишончини сарбанд қилмоқда. Эеро, аввалги сайловларда Ўзбекистоннинг хориждаги аҳолиларини консуллик идораларида расман рўйхатда турган жуда кам сонли фуқароларгина қатнашган.

Пандемия бошланиши билан хориждаги ўн минглаб юрдошларимиз қартер авариялар орқали Ватанимизга олиб келилди. Тиббий қўриқдан ўтказилиб, бетоблари шифохоналарга жойлаштирилди ва тўла даволанди. Чет элда бўлиб турган фуқароларимизга эса мамлакатимиз элчионалари томонидан барча зарур ёрдамлар кўрсатилмоқда.

ЮКСАК ИШОНЧ ВА
САМИМИЙ ДАЪВАТ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев бевосита халқимизга мурожаат қилар экан, вазият тўғрисида назорат остида эканини алоҳида таъкидлаб: “Миллати, тили ва динидан қатъи назар, ҳаммамиз яқдрилиш ва, ишонимизки, бу қийинчиликлар, албатта, ўтиб кетади”, дея қатъий ишонч билдирди.

Бунинг учун, биринчи навбатда, шифокорлар тавсияларига амал қилиб, шахсий гигиена ва санитария қоидаларига ҳар биримиз ўз оиламиз, фарзандларимиз билан уйимизда, ишонамизда ва борадиган жойларимизда қатъий амал қилишимиз зарурлигини қайд этди. Касалликни яширмасдан, ўз вақтида мурожаат қилиш унинг олдини олишда энг самарали чора эканини ўқтирди.

Мамлакатимизда етарли даражада озиқ-овқат захиралари мавжудлиги, хавотир ёки ваҳумига тушишга ҳеч қандай асос йўқлиги, аммо кўпга келган бу балога қарши ҳаммамиз биргаликда ҳаракат қилишимиз лозимлигини айтди.

Давлатимиз раҳбарининг 19 март куни қабул қилинган “Коронавирус пандемияси ва глобал инкирозо ҳолатларининг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармонидида ҳамда ундан кейин имзоланган қарорларидида юзга келган мураккаб шароитда амалга оширилиши зарур бўлган энг муҳим, жумладан, мамлакатимиз иқтисодиётининг етакчи тармоқлари барқарор ишлашини таъминлаш ва фуқароларнинг даромадлари пасайиб кетишига йўл қўймаслик борасидаги вазифалар аниқ белгилан берилди. Икроси қатъий назоратга олинди.

Давлатимиз коронавирუსни жилавллаш, COVID-19 инфекциясига чалинган беморларни аниқлаш ва даволаш, профилактика қилиш билан боғлиқ барча харажатларни ўз зиммасига олди. Бу буюк инсонпарварлик миссияси айрим мамлакатларни ўз зобтига олган саросима ва парокандаликнинг йўлини тўсиш, жамиятимизда қарор топган тинчлик-осойишталикни, одамларимиздаги хортиржамликни янада мустақамлашга хизмат қилмоқда.

Фозилу фузало, айниқса, тиббиёт соҳаси мутахассислари билан бамаслаҳат кўрилган бундай ишончли чора-тадбирлар самарасида Ўзбекистонга касалликнинг оммавий кириб келиши ва кенг тарқалишининг олди олинди.

Тошкентда коронавирүсга чалинган дастлабки бемор аниқланган кунлари баъзи таҳлилчилар Ўзбекистоннинг бошига ҳам Европадаги айрим ривожланган давлатлар, жумладан, Италиянинг куни тушишини тахмин қилган эди. Мазкур мамлакатда тожикмон вирус чангалига тушган биринчи бемор аниқланган 2 мартдан сўнг ўтган вақт мобайлида коронавирүсни юқтирганлар сони 204 мингдан ошиб кетди. Вафот этганлар эса қарийб 28 мингга етди.

Сўнги маълумотларга қараганда, Ўзбекистонда инфекция юқтирганларнинг бир миллион аҳолига нисбати дунё бўйича ўртача рақамдан қарийб 7 баробар кам. Шукри, вафот этганлар эса янада оз: бир миллион аҳолига нисбатан 0,2 та ҳолат (дунёда 27,1).

Бу мамлакатимизда сўнги йилларда соғлиқни сақлаш тизимини ривожлантириш, тиббий хизмат сифатини ошириш бўйича ислохотларнинг қатъий билан давом эттирилётгани, шифокорларнинг жамиятдаги ўрни ва мақомини қучайтириш, халқимиз ўртасида уларга нисбатан ҳурматни ошириш, бу касб эгалари учун муносиб меҳнат шароити яратиш ва даромадларини қучайтириш борасида кўрилатган изчил чора-тадбирларнинг амалдаги самараларидир.

Коронавирүс инфекциясидан даволанаётган ҳар бир бемор учун 64 миллион сўмгача, карантинда бўлиб турганларнинг ҳар бири учун 14 кунлик карантин давомида 2,4 миллион сўмгача, коронавирүсдан тузалиб, реабилитацияга олинган ҳар бир бемор учун 2,8 миллион сўмгача сарфланаётди.

Кўз илғамас ёвга қарши курашнинг олдинги сафарларида жасорат кўрсатаётган шифокорларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга оид ишларнинг қўлами пандемия даврида янада кенгайтирилмоқда.

ФАЗИЛАТ ҚИДИРГАН ЭЛ

Халқимиз буюк синов олдида саросима ва таҳликага тушмади.

Элнинг буюклиги сони ва салмоғида эмас, энг аввало, юрт бошига қўлфат тушганида, унга бир ёқадан бош чиқариб қарши кураша олишида, юксак маънавияти ва маданиятида кўринади.

Бу буюклик Яратганнинг ҳар бир синовини ҳикмат деб билган, бир-биридан камчилиқ эмас, фазилат қидирган халқимизнинг узқини кўриб иш юритаётган ўз йўлбошчисини афродида янада жиқлашганида намоён бўлмоқда. Ташвишли кунларда фуқароларнинг вазиятини тўғри тушуниб, масалага онгли ёндашгани, аҳиллиги, бир-бирига эътибор ва ғамхўрлик кўрсатаётгани, тартиб-интизом ва сармисталик турмуш тарзига айлانган одамларимизнинг имони бутунлиги, юксак маънавиятидан эркин далолатдир.

Буни жамоатчилик фикри бўйича яқинда ўтказилган сўров натижаларида ҳам кўриш мумкин. Мамлакатимиз фуқароларининг 94 фоизи “Йўда қолинг!” деган қақирқиқа, қарантин талабларига тўлиқ риоя қилишни ўзининг муҳим бурчи деб ҳисоблайди. Глобал офатни шифокорлар маслаҳатларига қатъий амал қилиш орқалигина энглиш мумкинлигини тўғри тушунади. Фуқароларнинг 92,3 фоизи мамлакатимизда коронавирүс инфекциясини тарқалишининг олдини олиш борасида улкан меҳр ва собиққадамли билан амалга ошириладиган чора-тадбирларни кенг қўллаб-қувватламоқда, давлатимиз томонидан ўз вақтида қўриқлаётган ва юксак самаралар бераётган катта ғамхўрлик, деб ҳисоблайди.

Айни пайтда эҳтиёманд оиналар, ноғиронлиги бўлган шахслар, беморлар, ишлаётганларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш “Саховат ва кўмак” умумхалқ ҳаракатига айланди. Бу ҳаракатда тадбиркорлар, барча саховатли юрдошларимиз эҳтиёманд оиналарни ўз қарамогига олиб, виждон амри билан иш тутмоқда. Моҳи Рамазон кунлари бундай ишлар қўлами янада кенгайиб бораётгани ҳар биримизга фахр-ифтихор бағишлайди.

Меҳр-саховат миллатимизнинг қонида бор. Оммавий ахборот воситаларини кузатиб бораётган киши бунга тўла амин бўлади. “Синови саховат билан енгимиз”, “Савоби амаллар — виждон иши”, “Ишбилармон депутат минг оилани оталиққа олди”, “Шарифа опа Ҳаж учун йиққан пулини хайрия қилди”, “Боқувчисини йўқотган қирқ етти оилага сиргиз хадя қилинди”... Бундай хушхабарларни ҳар кун иқзлаб, минглаб эшитиш, ўқиш ва кузатиш мумкин.

Уларнинг ёнига миллионлаб, миллиардлаб пул, тиббий жиҳозлар, гигиена буюмлари, озиқ-овқат маҳсулотларини бегараз хадя қилаётган минглаб, миллионлаб юрдошларимизни қўшин. Йигилган маблағларни, маҳсулотларни, жиҳозларни, китобларни юксак тартиб-интизом ва ҳалоллик билан эҳтиёмандлар ўртасида тақсимлаётган ва улар-

нинг уйларигача беминнат етказиб бериб, самимий дуосини олаётган минглаб кўнгилларини қўшин.

Синови руҳий покланиш учун имконият, савоби саодат деб билган бундай ватандошларимизнинг орасида оддий фуқаролардан то етти иқлимга донги кетган тадбиркорларгача, таниқли санъаткорлардан то жаҳон шоҳ-супаларини эгаллаган спортчиларгача, халқ севган шоиру шуворадан то олиму уламоларгача, илми толибларгача бор. Кимдир орттирган пули, кимдир беморларга қуйиш учун тоза қони, кимдир эл-юртига қушойиш, хасталарга шифо тиллаган дуоси билан бир-бирига самимий ёрдам бераётди.

Ўзбекистонда бирор фуқаро меҳр-этибордан четда қолаётгани йўқ, қолмайди ҳам!

Қўлами беҳад кенг, салмоғи ғоят баланд бундай хайрли ишларни улкан мамлакат миқёсида — ҳар бир шаҳар, ҳар бир қишлоқ, ҳар бир маҳаллада саросимига тушмасдан ташкил этишнинг ўзи нақадар катта масъулият, қатъий тартиб-интизом талаб қилишини чамалаб кўринг. Айтишга осон!

Бошқарув меҳр-оқибат, самимият билан йўрилган мамлакатда садоқат, ишонч ва барака бардавом бўлади. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг миллатимизга, халқимизга кўрсатаётган самимий ғамхўрлиги фуқароларнинг давлатимизга, дадиллик билан амалга оширилаётган ислохотларга бўлган ишончини ва меҳрини тобора юксалтирмоқда. Неча ўн йиллардан бунён йиғилиб қолган муаммоларга, эл бошига тушаётган турли синовларга ана шу улкан ишонч қўлириги ўлароқ, ҳамжиҳатликда барҳам берилмоқда. Мамлакатимизнинг халқаро нуфузи тобора юксалмоқда. Бу кун янги Ўзбекистоннинг фуқаросиман деб айтиш фахр-ифтихорга айланди.

Ҳа, дипломнинг покланаётгани атроф-муҳит мусаффолигида ҳам ўз инъикосини топмоқда. Мутахассисларнинг қайд этишларича, шу кунларда барча шаҳар-қишлоқларимизнинг, айниқса, пойтахтимиз Тошкентнинг қўлали, маҳаллалари ва осмони ғоят тозарган. Осмонда қора булут каби соя солиб турган қурумдан фориг бўлган.

ЯНГИЧА РУҲ,
ЯНГИЧА ИШТИЁҚ

Карантин пайтида барча таълим муассасалари ёпилиб, машғуллотлар онлайн тартибда ўтказилаётган янги шароитта тезкорлик билан мослаштирилди. Айни пайтда минглаб таълим ва муассасаларнинг ходимлари масофадан, яъни уй шароитида ишлашга киришди. Узлуксиз таълим, меҳнат жараёни тўхтаб қолмади. Аксинча, янгица руҳ, янгица иштиёқ билан давом эттирилмоқда.

Бу мамлакатимизда “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили” давлат дастурида белгиланган вазифаларнинг икросини янада такомиллаштириш, қўламини кенгайтириш ва тезлаштириш имконини бермоқда. Қачонлардир йиллаб мактетаган ва жойидан силжитиш қийин бўлган замонавий ахборот технологияларидан самарали фойдаланишга ўтиш борасидаги қўниммалар санокли кунларда эгалланди.

Бу жараёни муттасил кузатиб келаётган Жаҳон банкнинг синчков мутахассислари: “Ўзбекистон таълимни пандемияга тезда мослаштира олди”, деб эътироф этди. Қайд қилинишича, илк

Электрон ҳукумат

Президентимиз қайд этганидек, камбағаллики камайтириш ойллик ёки нафақа миқдорини кўпайтириш, ёппасига кредит бериш, дегани эмас. Бунинг учун, энг аввало, аҳолини касбга ўргатиш, молиявий саводхонлигини ошириш, одамларда тадбиркорлик ҳиссини уйғотиш керак.

Ҳозир дунёда ахборот-коммуникация технологиялари демократияни амалга ошириш механизмлари ҳам фаол жорий этилмоқда. Жумладан, мамлакатимизда ҳам жамиятнинг барча соҳаларида рақамли функцияларнинг аҳамияти тобора ошмоқда. Президентимизнинг шу йил 28 апрелдаги "Рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукуматни кенг жорий этиш тўғрисида"ги қарори қабул қилиниши давлат ва жамият бошқарувини такомиллаштириш сари қўйилган муҳим қадам бўлди.

ДАВЛАТ ВА ХАЛҚ ЎРТАСИДАГИ МУНОСАБАТЛАР ШАФФОФЛИГИ ТАЪМИНЛАНАДИ

Омонулла МУҲАММАДЖОНОВ,
юримдик фанлар доктори,
профессор

Соҳа мутахассислари ҳозир демократия ривожланишининг янги тўлиқни — "учинчи давр" ҳақида сўз юритмоқда. У асосий демократик кадриятларни ҳимоя қилиш ва ривожлантириш учун янги ахборот технологияларидан фойдаланишни ҳамда ҳукумат органлари томонидан қарорлар қабул қилинишида фуқароларнинг кенг иштирокини назарда тутди. Мутахассислар рақамли демократия нафақат давлат фаолиятининг янги, интерфаол тури, балки фуқаролар давлат бошқарувида иштирок этишининг аънавий шакллари инкор қилмаган ҳолда давлат ва жамият бошқарувини бирлаштириш имконини берувчи амалиёт мажмуаси эканлигини таъкидлади.

Ўзбекистонда электрон демократия институтининг ривожланиши мамлакатда амалга оширилаётган иқтисодий-иқтисодий, ҳуқуқий, маъмурий ва бошқа ислохотлар билан ҳамбарчас бўлиб, бу нафақат давлат бошқаруви ва ахборот-коммуникация технологиялари инфратузилмасини ривожлантириш ҳамда такомиллаштириш, балки аҳолининг фаол фуқаролик позициясида туриши, давлат ҳокимияти органлари очқилиги ва масъулиги талаб қилади. Электрон демократия халқ ҳокимиятини амалга оширишда замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан кенг фойдаланган ҳолда, эндиликда мамлакатимизда ҳокимият қарорларини қабул қилишнинг замонавий тартиб-қоидалари, стандартлари ва воситаларига айланиб бормоқда.

Республикаимизда "халққа хизмат қилувчи давлат", "электрон ҳукумат" гоялари фақат сўнгги йиллардагина жадал илгари сурилмоқда. Ўзбекистонда "давлат хизматлари" тушунчаси маъмурий ислохотлар, самарали давлат бошқаруви жорий этилиши билан муштарак боғлиқ эканини таъкидлаш ўринли. Давлат хизматларини кўрсатиш тизими фуқаролар ва давлат ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг шаффофлиги ва самардорлигини, давлат органларида хизмат кўрсатишда коррупция учун шароитлар ва субъектив ёндашувнинг бартараф қилинишини таъминлайди. Бу эса келажақда дунёнинг ривожланган давлатлари интилаётган электрон ҳукуматдан электрон бошқарува босқичма-босқич ўтиш учун имконият яратди.

Дунёнинг кўплаб мамлакатлари қатори Ўзбекистонда ҳам ягона интерактив давлат хизматлари портали шакллантирилди. Идорапаро электрон ҳамкорлиқнинг ягона тизими

яратилди. Давлат хизматлари сифатини баҳолаш ва муҳокама қилиш учун интернет-портал ишга туширилди. Давлат томонидан хизматлар кўрсатиш соҳасидаги муносабатларни тартибга солишга қаратилган қатор меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди.

Аммо бугунги кунда давлат хизматларини кўрсатиш амалиётининг таҳлили ушбу соҳани жадал ривожлантириш, хизмат кўрсатиш сифати ва тезлигини ошириш учун ахборот-коммуникация технологияларини жорий этишда қатор камчиликларни бартараф этиш зарурлигини кўрсатиб берди. Ушбу соҳа инфратузилмасининг етарлича ривожланмагани, республика чекка ҳудудларининг интернет билан тўлиқ қамраб олинмагани, давлат хизматлари ахборот тизимининг ишлаши учун технологик ёндашув ва стандартларни бирлаштириш, идоравий тизимларнинг интеграциясини таъминлаш зарурати мавжудлиги, аҳолига кўрсатилаётган хизматлар самардорлигини оширишда замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан етарли даражада фойдаланилмагани, маъмурий буйруқбозлик ҳамда қорғос ҳужжатлар айланмасининг катта ҳажмда сақланиб қолаётгани давлат хизматлари сифатини баҳолаш, назорат қилиш ва жамоатчилик мониторингини тизимининг суист ишлаши шулар жумласидан.

Шу нуктаи назардан, давлатимиз раҳбарининг "Рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукуматни кенг жорий этиш тўғрисида"ги қарорининг қабул қилиниши электрон демократиянинг ташкилий-ҳуқуқий жиҳатларини янада такомиллаштиришга ва унинг самардорлигини оширишга хизмат қилади. Давлатимиз раҳбарининг қарорига мувофиқ, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукуматни ривожлантириш соҳасидаги ваколатли орган ҳисобланиб, вазирлик ахборот тизимлари, ресурслари ва бошқа дастурий маҳсулотларни яратиш ва жорий этиш бўйича давлат органлари ва ташкилотларнинг лойиҳалари ва техник ҳужжатлари ҳамда қонун ҳужжатлари лойиҳаларини маъбурий экспертизадан ўтказиши назарда тутилди. Бундан ташқари, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Лойиҳа бошқаруви миллий агентлигида крипто-активлар ва блокчейн технологиясини жорий этиш бўйича ваколатлар сақлаб қолинади. Вазирлик ҳузурида "Электрон ҳукумат лойиҳаларини бошқариш маркази" ҳамда "Рақамли иқтисодиёт тадқиқотлари маркази" давлат муассасалари ташкил этилди ва уларнинг асосий вазифалари белгиланди. Вазирлик марказий аппарати тузилмасида Аграр соҳада рақамли технологияларни

ривожлантириш бошқармаси ва Геоахборот технологияларини ривожлантириш бошқармаси ташкил қилинди. Умуман, мазкур ҳужжат иқтисодиётга ва давлат бошқаруви тизимига замонавий ахборот технологияларини жорий қилишни янада кенгайтиришга қаратилган, хусусан, рақамли инфратузилмани модернизация қилиш ва ҳудудларда замонавий телекоммуникация хизматларидан фойдаланилишини 2020-2021 йилларда барча соғлиқни сақлаш муассасалари, мактаблар, мактабгача таълим муассасалари, қишлоқлар ва маҳаллаларнинг юқори тезликдаги интернетга улашини таъминлаш кўзда тутилган. Электрон ҳукумат тизимини ривожлантириш, 2022 йилга қадар электрон давлат хизматлари улушини 60 фоизга етказиш ва уларни тақдим этиш тартибини соддалаштириш режалаштирилган. Белгиланган вазифаларни амалга ошириш мақсадида "Электрон ҳукумат лойиҳаларини бошқариш маркази" ташкил этилди.

Сингапурилк олимлар фикрича, электрон ҳукумат шароитида ижро этувчи органлар "кўплаб ижро этувчи ҳокимият органлари, битта ҳукумат" тамойилига асосланиб, иш олиб бориши зарур. Бу давлат хизматларини кўрсатуви ижро этувчи органлар сонидан қатъи назар, аҳоли мажмуавий давлат хизматлари билан таъминланиши кераклигини аниқлатади. Ғарбий Европа мамлакатларида эса электрон ҳукуматни ривожлантириш, аввало, давлатнинг хизмат функциялари билан боғлиқ бўлиб, улар ҳокимият органлари томонидан аҳолига давлат хизматларини тақдим этиши назарда тутди.

Мазкур ҳолатдан келиб чиққан ҳолда, давлат хизматлари тизимини ривожлантириш стратегияси, биринчи навбатда, давлат хизматларидан фойдаланувчиларнинг манфаатларига қаратилиши, иложи борича уларнинг талаб ва истакларини қондириши, қулай, шаффоф ва очик бўлиши лозим. Давлатнинг вазифаси хизматларни мажмуавий равишда тақдим этишдир. Хизматдан фойдаланиш усулини фуқаролар қулайлик асосида танлаши мумкин. Хизматлар аҳоли учун қулай жойларда мобил телефон, рақамли киосклар орқали кўрсатилиши керак.

Шундай қилиб, Президентимизнинг "Рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукуматни кенг жорий этиш тўғрисида"ги қарори юртимизда электрон ҳукуматнинг самарали электрон бошқаруви босқичма-босқич ўтиши учун давлат, жамият ва фуқаролар ўртасидаги ўзаро муносабатлар тизимини ривожлантиришда ўзаро масъулият моделига асосланган жараёнларнинг жадал давом этишига хизмат қилади.

Кун мавзуси

ИҚТИСОДИЙ ТАФАККУР

МЕҲНАТ ҚИЛИБ, БОЙ БЎЛИШ ВА ЯХШИ ҲАЁТ КЕЧИРИШ ОМИЛИ

Қизилгул ҚОСИМОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси
депутати

Истаймизми-йўқми, пандемия балоси бугун барча мамлакатлар ривожланиш суръатига ўз таъсирини кўрсатмоқда. Бу ҳам бир имтиҳон асиди. Қайси давлат ушбу синовли кунларда ақл билан иш тутиб, халқини бир мақсад сари бирлаштира оلسа, албатта, ғалаба қозонади.

Мамлакатимизда Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан коронавирус инфекциясини тарқалишига қарши кураш даврида аҳолини иқтисодий ҳимоя қилиш кўчатириш ва иқтисодиёт тармоқлари барқарор фаолият юритишни таъминлаш борасида бир неча фармон ва қарорлар қабул қилинди. Биринчи навбатда, аҳоли бандлиги ва даромадини таъминлаш, иқтисодий барқарорлиқни сақлаш масаласи устувор этиб белгиланди. Бунда, албатта, озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш жуда муҳим.

Юртимиздаги 4,5 миллион хонадонда 432 минг гектар томорқа мавжуд. Агар ушбу майдонларга поллиз маҳсулоти экилишини қаттиқ назорат қилиб, одамлар тафаккурда томорқачилик маданиятини шакллантира оласак, бозорларимиз озиқ-овқат маҳсулотларига тўлиб-тошади.

Мен сайланган Бўстонлик ва Юқори Чирчиқ туманларида деҳқончилик маданияти анча ривожланган. Аҳоли билан онлайн мулоқотга киришиб, улар томорқадан фойдаланиш борасида ижобий натижаларга эришяётганига гувоҳ бўлялман. Масалан, 167 минг нафардан зиёд аҳоли истикомат қиладиган Бўстонлик туманидаги 40190 хонадон эгаси томорқачилик ҳадисини олган.

Тумандаги камбағал оилалар сони 440 та. Аслида уларда ҳам иқтисодий фаол қатлам сафига кириш учун барча имконият мавжуд. Чунки 4-5 сотих томорқаси бор. Ушбу томорқалардан бир мавсумнинг ўзига икки марта ҳосил олиш мумкин. Картошка, пияз, сабзи, шолғом экиلسа, қўндалик эхтиёж бемалол қондирилади. Бунинг учун, биринчи навбатда, уларнинг дунёқарашини ўзгартириш керак, назаримда. Аслида инсоннинг бой ёки камбағал бўлиши тула унинг меҳнатига ёки билимига боғлиқ эмас. Унда нимага боғлиқ дерсиз? Инсоннинг дунёқарашига, яъни қандай фикрлашига боғлиқ.

АҚШлик психолог олим Харв Экер бойлар каби фикрлаш инсонни бой қилишини, камбағал каби фикрлаш инсонни камбағал қилишини исботлаган. Шундай экан, ишисизман, камбағалман, деган одамларнинг дунёқарашини ўзгартиришимиз керак. Шундагина уларнинг ҳаётида ҳам ўзгариш бўлади. Албатта, меҳнатсиз бирор нарсасга эришиб бўлмайди. Эхтиёжманд фуқароларимиз тафаккурда меҳнатсиз фаровон ҳаётни таъминлаб бўлмаслиги тушунчасини шакллантиришимиз шарт.

Бундан тўрт-беш йил аввал одамларда тадбиркорлик қилиш учун қандайдир ҳадик бор эди. Мана шу кўрқув занжирини узиш лозим. Улар ўзларини ҳимояланган ҳис қилишлари ва мол-мулкларининг

ноқонуний йўқ қилиниши, ҳукуматга яқин амалдорлар ёки ишбилармонлар томонидан олиб қўйилишидан қўрқмасликлари керак.

Нимага бу гапларни айтаямман? Сайловчилар билан бўлган учрашув, мулоқотлардан сўнг шу фикрга келдим. Оқругимда ишсиз 328 та оила бор. Аммо уйига бориб шароитини ўргансангиз, ҳаммасида чорва, паррандачилик қилиш, томорқасидан фойдаланиш имконияти мавжуд. Ҳайрон қоламан, шунча имкониятга эга бўлиб, инсон қандай қилиб ўзини ишсизман, камбағалман, дейди.

Сўхбат чоғида одамларнинг тадбиркорлик билан шугулланиш иштиёқи борлигига, аммо кўрқув ҳам йўқ эмаслигига гувоҳ бўлдим. Бир учрашувда но-чор оила вакилларидан бирига "7 сотих томорқангиз бор экан, имтиёзли кредит олиб берсам, иссиқхона очасизми?" дедим. У ўйлаб ўтирмай "йўқ", деди. Сабабини сўрасам, "Маҳалладан оладиган нафақа пулим тўхтаб қолади", дейди. Муаммонинг бир учини илгандай бўлиб, хитой файласуфи Лао Цзенинг ҳикмати сўзи ёдимга тушди: "Оч қолган инсонга ба-лик берсанг, унинг қорнини бир кун тўйдирасан. Агар унга қармоқ бериб, балик овланиш ўргатсанг, бир умрга очликдан қутқарасан".

Аҳолиимизнинг 12-15 фоизи ёки 4-5 миллион нафари шу тоифага кириди. Кейинги икки йил ичида уларни иқтисодий ҳимоя қилиш мақсадида иқтисодий нафақалар миқдори 2 баробар ошди. Бу, албатта, таҳсинга сазовор иш. Назаримда, иқтисодий нафақа ва моддий ёрдам пулини тўлаш ёки улар миқдорини ошириш билан мавжуд муаммонинг тўлиқ ечимини топиш қийин.

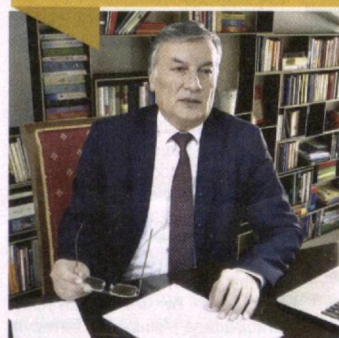
Уларни қандай қилиб иқтисодий фаол қатламга киритиш мумкин? Очиги, бу борада фикрлар ва тақлифлар турлича. Аммо камбағаллиқни шунчаки ажратилаётган нафақаларни кўпайтириш, аҳолининг уй-жой шароитларини яхшилаш орқали камай-тириб бўлмаслигини ўтган йиллар тажрибаси яққол кўрсатиб турибди. Президентимиз қайд этганидек, камбағаллиқни камайитириш ойллик ёки нафақа миқдорини кўпайтириш, ёппасига кредит бериш, дегани эмас. Бунинг учун, энг аввало, аҳолини касбга ўргатиш, молиявий саводхонлигини ошириш, одамларда тадбиркорлик ҳиссини уйғотиш керак.

Оилавий тадбиркор бўламан, деб мукаммал лойиҳаларни тақдим қилган, аммо олган маблағини бошқа мақсадларга сарф этаётганлар ҳам бор. Бойси, уларнинг иқтисодий билими йўқ, касбий кўникмаси етишмайди.

Камбағаллиқни камайитириш учун одамларда тадбиркорлик руҳини уйғотиш керак. Агар улар тадбиркорликни ўз уйидан, яъни томорқасида поллиз маҳсулотлари етиштириш, чоравачилик, паррандачиликни ривожлантиришдан бошласа, ўйлайманки, дёйримизда бировлар қўлига қараб қолган бирорта камбағал бўлмайди. Аҳолидаги тадбиркорлиқни ривожлантириш бўйича икки қўнғуват ва салоятли тўлиқ рўйбга чиқарсан, янги иш ўринлари яратиш бўйича комплекс иқтисодий-иқтисодий сиёсатни амалга оширишга эришамиз.

Фикримча, бу ўринда энг катта эътибор берилиши лозим бўлган жиҳат инсонларнинг иқтисодий тафаккур даражасидир. Одамларда меҳнат қилиб, бой бўлиш ва яхши ҳаёт кечириш учун истак бўлиши керак. Шундагина биз ҳимоя қиладиган қатламнинг фаровонлиги ошиб, ҳаёти ҳам ўзгаради.

Фуқаролик жамияти

Миродил АБДУРАҲМОҲОВ,
Ўзбекистон "Миллий тикланиш"
демократик партияси
Марказий кенгаши раиси ўринбосари

Таниқли сиёсатшунос ва экспертлар давлатимиз раҳбарининг "Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Жамоатчилик палатасини ташкил этиш тўғрисида"ги қарорини узоқ куттилган халқ фармони, дея таърифламоқда.

ИНСОН ҲУҚУҚ ВА МАНФААТЛАРИ ҲИМОЯСИ МАВСУМИЙ ТАДБИР ЭМАС

Уларнинг фикрича, ушбу муҳим ҳужжатнинг тамал тоши аслида мамлакат тараққиётида туб бурилиш даврини бошлаб берган 2016 йилда қўйилган.

Чиндан ҳам қарийб тўрт йил аввал юртимизда инсон манфаати ислохотларнинг бош мақсади бўлиши шарт деган талаб қатъий белгиланиб, хомхўёлларни ҳақиқат сифатида тақдим этишдек номаъбул иш услубларига чек қўйилди. Оддий одамларни эшитиш, уларнинг дарди, муаммоларини амалда ҳал қилиш давлатнинг бош вазифасига айланди.

Ўзбекистоннинг 25 йиллик тарихида илк марта аҳоли учун арзон уй-жойлар қурила бошланди, биринчи марта 1100 дан ортиқ шахсга Ўзбекистон фуқаролиги берилди. Давлат бошқарувини ҳақдан ташқари марказлаштиришдан воз кечиш, фуқаролик жамиятини ривожлантириш бўйича маслаҳат кенгаши тузиш

долзарб вазифалардан бири сифатида белгиланган бўлди. Давлат ва жамият бошқарувида жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг таъсирчан механизмида электрон ҳукуматнинг самарали қабул қилиш чекитириб бўлмайдиган вазифалар сирасига киритилди. Бир сўз билан айтганда, янги Ўзбекистонда Президентимиз ташаббуси билан "Халқ давлат органларига эмас, балки давлат органлари халқимизга хизмат қилиши керак" деган тамойил асосида янгиланиш ва ўзгаришлар даврига қадам қўйилди. Бу борада амалдаги қонунчилик, ҳатто мамлакат Бош қонунида ҳам ўзгариш ва қўшимчалар киритилди.

Давлатимиз раҳбарининг Олий Мажлиси Мурожаатномасида "Жамият — ислохотлар ташаббускори" ғояси бежиз ўртага ташланмади. Бу оддий қақирқ,

оддий ғоя эмас эди. Яъни жамоатчилик — сиз, мен ва улар буюк келажақни яратиш жараёнида томошабинлар томонидан ҳаракат қиладиганлар томонига ўтмасак, бюрократия, айниқса, коррупция барҳам топмаслигига ишора эди бу!

Шу маънода ҳам "Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Жамоатчилик палатасини ташкил этиш тўғрисида"ги фармон ягона мақсадга — фуқаро ва давлат ўртасидаги ўзаро мулоқот майдонини кенгайтиришга қаратилган тарихий ҳужжат бўлди.

Ўғри, ушбу тузилмани ташкил этишда ривожланган мамлакатлар, айниқса, тараққиёт тенденциялари, аҳолисининг ҳаёт тарзи бизга яқин бўлган давлатлар тажрибаси чуқур таҳлил этилди. Дунёнинг энг ривожланган давлати — АҚШда 1,5 миллионга нодавлат ташкилот бўлиб, уларнинг аксарияти инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш билан шугулланади.

Россияда эса 1993 йили Жамоатчилик палатаси ташкил этиш ғояси илгари сурилди. Аммо 2005 йилга келибгина, ушбу институтга асос солинди.

Ўзбекистонда ушбу масалада ўзига хос тизим ташкил этилаётганини алоҳида қайд этиш жоиз. Буни коронавирус пандемияси даврида муҳтож аҳоли қатламини қўллаб-қувватлаш масаласида жамоатчилик хулосаларига таянишга бошлаганидан ҳам кўриш мумкин.

Экспертлар фикрича, халқ орасида катта обрў-эътибор ва бой ҳаётий тажрибага эга бўлган инсонлардан ташкил топадиган ушбу палата давлат ва фуқаролар ўртасидаги мустақкам кўприкка ай-

ланиши керак. Яъни давлат раҳбарига жамият танасидидаги оғриқлар ва уларни бартараф этиш йўллари, қаерда ва қандай хатога йўл қўйлаётгани, ким жамиятга хиёнат қилляпти-ю, аслида ким шу халқнинг ақл фарзанди экани ҳақида асослантирилган тақлифлар бериши лозим.

Айни пайтда ушбу фармон, биринчидан, Ўзбекистонда фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг янги босқичига қадам қўйилаётганини аниқлалса, иккинчидан, инсон ҳуқуқ ва манфаати янгиланаётган Ўзбекистондаги ислохотларнинг бош мақсади ҳақидаги ғоянинг мавсумий эмаслигини, давлат раҳбари томонидан илгари сурилган ҳар қандай эзгу ғоялар босқичма-босқич амалга ошиши шарт қилиб белгиланганини кўрсатади.

Ушбу тузилманинг айнан Президент ҳузурида ташкил этилаётгани эса палата аъзоларига бўлган инсоннинг ниҳоятда юқори бўлишдан далолат берапти. Хулоса қилиб шунга айтиш жоизки, Ўзбекистонда халқ манфаати, инсон ҳуқуқлари устуворлиги таъминланишга масъул бўлган яна бир янги тузилма иш бошламоқда.

Таҳлил ва таққос

Гулноз ГАЙПОРОВА,
Ер ресурслари, геодезия, картография
ва давлат кадастри давлат қўмитаси
топонимика хизмати бошлиғи

Ҳозирги жамиятни, замонавий цивилизацияни, халқлар ва мамлакатлар ўртасидаги ҳар қандай алоқаларни географик номларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Жой номлари чуқур илмий, сиёсий, амалий ва тарбиявий аҳамиятга эга бўлиб, хилма-хил тарихий шароитлар ва тиллар тақомилининг маҳсули ҳисобланади.

ТОПОНИМИКА

ГЕОГРАФИК ОБЪЕКТЛАРНИ ХАЛҚ АНЪАНАЛАРИ ВА ТАРИХИГА МУВОФИҚ НОМЛАШ ИЛМИДИР

Топонимика дунёдаги барча инсонлар, халқлар маънавияти ва маърифатини белгиловчи воситалардан бири сифатида географик номларни, яъни жой, сув ва бошқа объектларнинг номлари, уларнинг маъно-мазмунини, келиб чиқиши ва тарихини ўрганади.

Мамлакатимизда 2011 йили "Географик объектларнинг номлари тўғрисида"ги қонун қабул қилинганга қадар географик объектлар номлари соҳасидаги муносабатлар 1996 йилда қабул қилинган "Ўзбекистон Республикасида маъмурий-ҳудудий тузилиш, топонимик объектларга ном бериш ва уларнинг номларини ўзгартириш масалаларини ҳал этиш тартиби тўғрисида"ги қонун асосида тартибга солинган.

Маъмурий-ҳудудий бўлиниш, аҳоли пунктларининг номлари борасидаги ўзгаришлар умумда давлат даражасида ҳисобга олинмаган. Республикадаги барча аҳоли пунктлари номларининг расмий рўйхати мавжуд бўлмагани сабабли уларни қайта номлаш ва ҳисобга олиш йўлга қўйилмаган.

Географик объектлар номларини ёзиш масалалари бўйича ихтисослашган хизматларнинг йўқлиги географик объектлар номларининг хариталарда ноаниқ, баъзида эса бузиб ёзилишига сабаб бўлган.

"Географик объектларнинг номлари тўғрисида"ги қонуннинг қабул қилиниши географик объектлар номларини қўллашнинг асосий принципларини юридик жиҳатдан мустаҳкамлади. Географик объектлар номлари соҳасидаги муносабатларни тартибга солишни тақомиллаштиришга қаратилган ягона давлат сиёсати, географик объектлар номларини белгилаш ва нормаллаштиришга ягона илмий-услубий ёндашув уларни Ўзбекистон Республикаси халқлари тарихий ва маданий меросининг таркибий қисми сифатида тўғри қўллаш ҳамда сақлаш имконини берди.

Қонуннинг 4-моддасига мувофиқ, вилоятлар, туманлар, шаҳарлар, шаҳарчалар, қишлоқлар, овуллар, аҳоли пунктларига ҳамда қўчалар, шохқўчалар, маҳаллалар, майдонлар, боғларга ва аҳоли пунктларининг бошқа таркибий қисмларига одамларнинг исм-фамилиясини беришга, шунингдек, уларни тарихий воқеалар шарафига номлашга, қоида тариқасида, йўл қўйилмаслиги белгиланган. Шу муносабат билан ўтган вақт мобайнида ҳудудлардаги топонимика комиссиялари 20 минг биргаликда республика бўйича жами 20 минг 360 та шахс номига қўйилган, бироқ қонун ҳужжатларига тўғри келмайдиган ва номсиз географик объектлар қайта номланди. Ёзилиш шаклларида хатоликлар бўлган номлар географик объектлар номларининг ўзбек тилида ёзилиши қоидалари асосида меъёрлаштирилди.

Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитасининг (Давергеодезкадастр қўмитаси) эксперт комиссияси томонидан 2017 йилда 369 та, 2018 йилда 2 минг 155 та, 2019 йилда 47 минг 667 та географик объект номига оид таклифлар қўриб чиқилди. Тақдим этилган номлар илмий ва амалий таҳлил қилиниб, қонун талабларига мувофиқлиги ёки мувофиқ эмаслиги нуктаи назаридан текширилди ҳамда тегишли эксперт хулосалари тақдим этилди.

Географик объектларни асоссиз қайта номлашнинг, уларга Ўзбекистон халқининг миллий аъёналари ва тийнатиға ёт бўлган номлар берилишининг олдини олиш, ушбу соҳада маҳаллийчилик, ошна-оғайнгарчилик, хизмат мартабасини суиистеъмол қилиш ҳолларига йўл қўймаслик мақсадида географик объектларни номлаш ва қайта номлаш жараёнининг ҳолисона ҳамда ошқора бўлишини таъминлаш бўйича комплекс тадбирлар асосида иш олиб борилмоқда.

Туман, шаҳар, вилоятларга ном бериш ва уларнинг номини ўзгартириш вилоятлар

ҳамда Тошкент шаҳри ҳокимлари илтимосномалари асосида Вазирлар Маҳкамаси қиритган таклифга кўра, Олий Мажлис палаталари томонидан амалга оширилади.

Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудида жойлашган туман, шаҳар, шаҳарча, қишлоқ, овул, аҳоли пунктларига ном бериш ва уларнинг номларини ўзгартириш туман, шаҳар ҳокимларининг таклифига кўра, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорги Кенгеси томонидан амалга оширилади.

Шаҳарча, қишлоқ, овул, аҳоли пунктларига ном бериш ва уларнинг номини ўзгартириш туман ҳокимларининг таклифига кўра, халқ депутатлари вилоят кенгашлари томонидан амалга оширилади.

**Бугунги кунда
Географик
объектларнинг номлари
давлат реестрининг
маълумотлар базасига
95 минг 844 та объект
номи киритилган.**

Аҳоли пунктларининг таркибий қисмларига (маҳалла, шохқўча, кўча, майдон, боғ, хиёбонларга) ном бериш ва уларнинг номини ўзгартириш фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг илтимосномалари асосида туман, шаҳар ҳокимлари қиритган таклифга кўра, халқ депутатлари туман, шаҳар кенгашлари томонидан амалга оширилади. Шаҳарлар таркибига кирувчи туманларда таклифлар туманлар ҳокимлари томонидан халқ депутатлари шаҳар кенгашларига киритилади.

Қонуннинг 3-моддасига мувофиқ, Давергеодезкадастр қўмитаси географик объектларга ном бериш соҳасидаги махсус орган ҳисобланади. Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 16 октябрдаги қарорига мувофиқ, Давлат кадастрлари, геодезия ва картография миллий марказида Республика топонимика хизмати ташкил этилиб, географик объектларга ном бериш ва уларни қайта номлаш билан боғлиқ қатор функцияларни амалга ошириб келмоқда.

Бугунги кунда Географик объектларнинг номлари давлат реестрининг маълумотлар базасига 95 минг 844 та объект номи киритилган.

Давлат реестри маълумотлари асосида "Картография" ДИИЧК қорхонаси томонидан 2016 йилда қўмита томонидан монументал картографик асар, Ўзбекистон Республикасининг географик атласи тайёйиланди. Ҳозир Вазирлар Маҳкамаси фармойишига асосан Ўзбекистоннинг Миллий атласи ишлаб чиқилмоқда.

Бундан ташқари, Географик объектлар номларининг давлат реестри маълумотларидан қўмита тизимидаги аэрогеодезия, кадастр ва ер йўналишидаги корхоналар томонидан топографик, географик, кадастр, қишлоқ ҳўжалиги ва бошқа тематик хариталарни яратишда ҳам фойдаланилмоқда.

Географик объектларнинг номлари давлат реестри рўйхатига олинмадиган номларни нормаллаштириш ва давлат экспертизасидан ўтказиш учун географик объектларнинг номлари соҳасида "Ўзбекистон Республикаси географик объектлари номларининг ўзбек тилида ёзилиши йўриқномаси" ва "Қорақалпоғистон Республикаси географик объектлари номларининг ўзбек тилида ёзилиши йўриқномаси" ишлаб чиқилди ва чоп этилди.

Топонимика борасида ютуқларимиз бисёр. Шу билан бирга, айрим камчиликлар ҳам мавжудлигини инкор этиб бўлмайди. Жумладан, "Географик объектларнинг номлари тўғрисида"ги қонуннинг 4-моддасида кўрсатилган

"Ўзбекистон тарихида чуқур из қолдирган шахслар"нинг тасдиқланган рўйхати мавжуд эмас. Шу муносабат билан Республика топонимика хизмати томонидан Географик объектларнинг давлат реестри базасида мавжуд шахслар номлари билан номланган географик объектлар рўйхати тузилмоқда. Ушбу рўйхат Фанлар академияси, Маданият вазирлиги ҳамда вилоят, туман (шаҳар) ҳокимликлари билан ҳамкорликда қўриб чиқилади ва Ўзбекистон тарихида чуқур из қолдирган шахслар рўйхати тузилади.

Қонунда Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимликлари томонидан географик объектларга ном берилгани ва уларнинг номлари ўзгаргани тўғрисидаги маълумотларни давлат реестрига киритиш учун 10 кун муддатда Давергеодезкадастр қўмитасига юбориш белгиланган бўлса-да, жойлардаги комиссиялар ушбу талабни бажармаяпти. Бундан ташқари, улар таркибиди малакали мутахассисларнинг етишмаслиги ва фаолиятининг сустлиги ҳам ушбу ишларни тўлақонли бажаришга тўсқинлик қилмоқда.

Қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлиги ёки мувофиқ эмаслиги нуктаи назаридан уларни давлат экспертизасидан ўтказиш учун ҳудудий комиссиялар тақдим этган маълумотлар маъмурий-ҳудудий бирликка боғланмасдан ёки нотўғри боғланган ҳолда давлат экспертизасига тақдим этилиши туфайли қонуннинг 4-моддасида талаб этилган маъмурий-ҳудудий бирлик доирасида айнан бир хил ном берилишига йўл қўйилмаслигини ўрганишда муаммолар пайдо бўлмоқда.

Географик объектларни номлаш ва қайта номлаш масалалари бўйича ҳудудий комиссиялар томонидан аҳоли пунктлари ва аҳоли пунктларининг таркибий қисмларига қонуннинг 4-моддасига зид номлар қўйилишига эътиборсизлик билан қараш катта муаммолардан биридир. Масалан, Андижон вилоятида Ҳасанқовоқ, Ҳасан-Хусан, Ювош, Арқонча, Асфальт, Гараж, Стадион, Ювот, Орти, Дўстлик тўғри, Иморат, Яшасин, Хирабек, Чойфуруш, Чопагон каби, Жиззах вилоятида Жанон, Пучуғой, Чакир-Чукур, Кўкёноғ каби, Самарқанд вилоятида Човли, Чигиртқали, Ўпка, Тентак, Полопон, Тарвузтовоқ, Холажон, Энамяхши, Дамқорин, Эркиннафас, Кампирўлдйбулоқ, Кечкелдик, Отўлдйбулоқ, Галақасооб, Райимқулқўса, Йўғонтаёқ, Калтапўстин, Қўшасигир, Мирзабачча, Хина каби, Сурхондарё вилоятида Кетмон, Пуштива-рак, Гегирадқ, Газқўча, Қизилдехқон, Мехнат Озод, Химия, Шағал каби номлар учрайди.

Хулоса ўрнида шуни айтиш керакики, географик объектлар номларини тизимлаштиришда турли ёндашувларнинг олдини олиш, тарихий шаклланган жой номларини акс эттириш мақсадида амалдаги "Географик объектларнинг номлари тўғрисида"ги қонунни танқидий таҳлилдан ўтказиш, тегишли ўзгариш ва қўшимчалар киритиш бўйича Ўзбекистон Республикаси қонуни лойиҳасини ишлаб чиқиш ва умумхалқ муҳокамасига қўйишни даврнинг ўзи тақозо қилмоқда.

СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛАРИНИНГ НАВБАТДАН ТАШҚАРИ ЙИҒИЛИШИ

2020 йил 28 апрель кунин Туркий тилли давлатлар ҳамкорлик кенгашига аъзо мамлакатлар соғлиқни сақлаш вазирларининг видео-конференция шаклидаги наватбатдан ташқари йиғилиши бўлиб ўтди.

Тадбир Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг жорий йил 10 апрель кунин Туркий кенгашининг видеоконференция шаклида бўлиб ўтган наватбатдан ташқари саммитида илгари сурган ташаббуси доирасида ташкил этилди.

Йиғилишда Озарбайжон, Туркия, Ўзбекистон, Қирғизистон, Қозғистон ва Венгрия соғлиқни сақлаш вазирликлари раҳбарлари, шунингдек, Туркий кенгаш Бош қотиби ва Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг Европа минтақавий бюроси директори иштирок этди.

Томонлар янги турдаги коронавирус инфекциясини профилактика қилиш ва даволаш бўйича

маълумот ва тажриба алмашди. Пандемияга қарши курашда соғлиқни сақлаш соҳасида кўп томонлама ҳамкорлиқнинг бошқа жиҳатлари ҳам қўриб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири Алишер Шодмонов тадбир иштирокчиларига мамлакатимизда коронавирус тарқалиши ва унинг оқибатларига қарши курашиш бўйича олиб борилаётган чора-тадбирлар ҳақида батафсил маълумот берди.

Томонлар эътироф этишича, мулоқот фойдали бўлди ва янги коронавирус ва уни даволашнинг амалий усуллари тўғрисидаги билимларни ўзаро бойитиш имконини берди.

Музокараларда ўзаро алоқаларни йўлга қўйиш ва бу каби тадбирларни мунтазам равишда ўтказиш тўғрисида келишувга эришилди.

ЎЗ

Online

УНИВЕРСИТЕТ

МАМЛАКАТИМИЗДА МАКТАБ БИТИРУВЧИЛАРИНИНГ 50-60 ФОИЗИНИ ОЛИЙ ТАЪЛИМГА ҚАМРАБ ОЛИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ

Қ.РАҲМОНОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги
Давлат бошқаруви академияси кафедра мудири

Пандемия дунё таълими тизимига катта таъсир қилди, десак муболага бўлмайди. Қўпгина давлатларда online университетларни яратиш таклифлари ўртага ташланмоқда. Дунёга масофавий таълим платформаси сифатида машҳур бўлган Moodle платформасининг статистикасини кўриб чиқадиган бўлсак, охириги икки ойда ундан фойдаланувчилар сони кескин ошиб кетди. Яъни кўплаб олий таълим муассасалари ва ташкилотлар ўз масофавий таълим платформаларини Moodle асосида ишлаб чиқмоқда.

**Moodle платформасидан
фойдаланиш бўйича статистика:**

рўйхатдан ўтган сайтлар сони – 155 000 та;
давлатлар сони – 238 та;
курслар сони – 24 000 000 та;
фойдаланувчилар сони – 197 000 000 та;
рўйхатдан ўтганлар сони – 996 000 000 та;
форумдаги постлар сони – 409 000 000 та;
ресурслар сони – 198 000 000 та;
тестлар сони – 2 319 000 000 та.

**2019 ЙИЛ СЕНТЯБРЬ ВА 2020 ЙИЛ 20 АПРЕЛЬ
ОРАЛИГИДАГИ MOODLE ПЛАТФОРМАСИДАН
ФОЙДАЛАНИШНИНГ СОЛИШТИРМА
СТАТИСТИКАСИ**

№	Давлатлар	2020 йил апрель		2019 йил сентябрь	
		Сайтлар сонин	Ўрин	Сайтлар сонин	Ўрин
1	Испания	11,911	1	8 399	2
2	АҚШ	11,759	2	9 368	1
3	Мексика	9,324	3	5 258	3
4	Германия	7,093	4	3 565	5
5	Бразилия	6,879	5	4 160	4
6	Франция	5,784	6	2 506	9
7	Хиндистон	5,771	7		
8	Россия Федерацияси	5,671	8	3 008	7
9	Колумбия	5,179	9	2 344	10
10	Индонезия	4,635	10		
11	Буюк Британия	4316	11	3 391	6
12	Италия	4229	12	2 898	8

Ўзбекистонда ҳам олий таълим муассасалари томонидан ишга туширилган 218 та масофавий таълим портали Moodle платформаси асосида фаолият юритмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат бошқаруви академияси масофавий таълимин ривожлантириш бўйича 2015/2016 ўқув йилидан бошлаб Moodle платформаси асосида қурилган estudy.dbu.uz масофавий таълим порталидан фойдаланиб келмоқда. Шунингдек, Давлат бошқаруви академиясида 2018/2019 ўқув йилидан бошлаб сиртки таълимнинг йўлга қўйилгани ва вебинарлар estudy.dbu.uz масофавий таълим портали воси-

тасида ўтказилаётгани сабабли пандемия вақтида ўқув жараёни қийинчиликларсиз кечмоқда. Лекин бошқа муаммага дуч келинмоқда. Бунга республикаимизда интернет қамровининг яхши эмаслиги сабаб бўлаётди.

Бугунги пандемия шароитида фаолиятни реал вақт режимида юритиш учун интернет ва унинг тезлиги муҳим аҳамият касб этади. Интернет ёки онлайн фаолиятнинг ривожидида энг асосий кўрсаткичлардан бири интернетнинг халқ орасига ёки жамиятга кириб боради. Ўзбекистонда бугунги кунда 34 миллион аҳолидан 22 миллионини интернет билан таъминланган. Улардан 19 миллион киши мобиль интернетдан фойдаланади. Афсуски,

Тошкентдан ташқарида чиқилиши билан интернет сифати жуда тушиб кетади. Баъзи жойларда мутлақо йўқ. Бу катта муамма, албатта.

Бундан ташқари, интернет бўлгани билан фуқароларнинг ундан фойдаланиш савияси етарлича юксак эмас. Бизда интернет бир томонлама ривожланмапти. Интернет деганда кўплар телеграм орқали ҳар хил каналларга улашиб, ўша ердан маълумот олиш ва ҳоказони тушунади. Лекин аслида интернетдан фойдаланишнинг қамрови чексиз даража кенг.

Пандемия даврида Тошкент шаҳри ва вилоят марказларида машиналарга юриш ҳуқуқини берувчи стикерларни tu.gov.uz ягона интерактив давлат хизматлари портали орқали олиш давомидида келиб чиққан техник муаммолар мисолида бугунги кунда интернетдан фойдаланиш бўйича вазият қандайлигини кўриш мумкин.

Ҳозирги вазият таълимининг келажакдаги асосий шаклини ҳам белгиллаб бермоқда. Шу боис, Ўзбекистонда ҳам онлайн университет мактабини белгиллаб чиқиш вақти етди, деб айтиш мумкин.

Президентимизнинг Олий Мажлиси бу йилги Мурожаатномасида мактаб битирувчиларини олий таълим билан қамраб олиш даражасини 2020 йилда камида 25 фоизга ва келтириб чиққан таълимнинг вазифаси 50-60 фоизга етказишга йўл қўйилган эди. Бу ишларни амалга оширишда эса онлайн университетларнинг ўрни бекиёс. Онлайн университетлар фаолиятини амалга ошириш мумкинлигини пандемия кўрсатиб берди. Бунинг учун фақатгина унинг ҳуқуқий асосини ишлаб чиқиш ва амалиётга таъбиқ этиш қолди, холос.

Бугуннинг гапи

“УЛУҒ ХАЛҚ ҚУДРАТИ ЖЎШ УРҒАН ЗАМОН...”

Халқнинг

қадимийлиги ва хилма-хиллигининг муҳимлиги шунда: кишиларимиз қонида турли истеъдодлар яшириниб ётибди. Ҳар боламиз қонида истеъдод оқмоқда, дегани бу. Эндиги вазифа ўша “ухлаб ётган генлар”ни уйғотишдан иборат.

”

Бошланиши 1-бетда

Одамлар “Давлатимиз мадҳиясини ҳар биримиз ёд биламиз, радио-телевидениеда ҳар куни янграйди, бироқ уни давлатимиз раҳбари тилидан эшитиш бошқача бўлар экан”, дейишмоқда. Шу билан бирга, Президентимиз нега бу мисрага барчанинг эътиборини қаратганининг мазмун-моҳияти ҳақида мулоҳаза билдирувчилар ҳам талайгина.

Улуғ халқ қудрати... Давлатимиз мадҳиясининг шу биргина жумласи ўзбек халқининг бутун ўтмишини, бошдан кечирган кунларини, қаттиқ синовларни шон-шараф билан мардонавор енгиб ўтган қанчадан-қанча воқеа-ходисаларни кўз олдингизга келтириб қўяди, албатта.

Мисол учун, барчамиз тарих дарсликларидида Сурхондарёнинг Тешиктош ғоридан топилган бола ҳақида ўқиганмиз. У эрта палеолит даврининг мустъе палласида яшаган, деб айтилади. “Тешиктош боласи”ни топиш олим А.Окладников топишгани бундай деб таърифлайди: “Кейинги қазилмалар қўтилмаган ва ҳақиқатан ҳам ҳалигача бирор-бир тадқиқотчи дуч келмаган фавқуллодда манзарани намоён қилди: мустъе одами бош чаногининг атрофига қатъий тартибда, аниқ режа асосида доира шаклида тоғ эчкисининг шохлари тизиб чиқилган эди. Рад қилиб бўлмас мазкур ҳақиқат бу ерда тафаккур, хатти-ҳаракатларнинг мантиқий режасидан ва улар ортидаги бус-бутун таассуротлар дунёсидан дарак бериб турибди...”

Мустъе маданияти бутунги кунимиздан тахминан уч юз минг йил олдин пайдо бўлган ва ўттиз минг йил аввал совуқ туфайли инқирозга юз тутган, деб ҳисобланади.

Қизиқ, ҳаёлга келмаган экан: ватанимиз ҳудудларидан топилиб, дунёнинг қилини қирқ ёрар мутахассислари бир овоздан тан олган ва шу сабабли мактаб дарсликларимизга ҳам киритилган ушбу топилма ўрта палеолит даврида ҳам ҳаёт барқ урганини, ҳунармандчилик ва маданият ривож топилиши исбот қилиб турибди.

Яна бир маълумот эса Самарқандга хос: олимлар Ж.М.Робертс, Н.Хамрамов ва М.Воеводский Самарқанд археологик ёдгорликларини ўрганиб, бу ерда ўттиз-қирқ минг йил аввал ҳам маданият ҳукм сурганини ҳайрат-ла айтиб ўтган.

Шунча минг йил... Буни ақлга сиғдириб бўлмайдиган, десак,

беш минг йил бурун қаҳрамон Алл Эр Тунга туркий улусларни бирлаштириш учун жон куйдиргани, шаҳарлар қургани эсга келадди. Дунёнинг энг қадимги халқлари қаторида аجدодларимизнинг яратувчилик ва бунёдкорлик фазилатлари яққол кўринади. Бу фазилатлар “Алпомиш” ва “Барчийой” дostonларида, Ер юзининг илк академияларидан бири бўлмиш Хоразм Маъмун академияси кашфиётларида, Абу Райхон Беруний, Абу Али ибн Сино, Муҳаммад Хоразмий, Маҳмуд Замашшарий, Имом Термизий, Имом Бухорий, Аҳмад Фарғоний илмий ишларида, қудратли ва адолатли султонлар Амир Темур, Мирзо Улуғбек, Шохрух мирзо, Заҳириддин Муҳаммад Бобур меросларида қайта ва қайта намоён бўлаверади.

Президентимиз тилга олган қудратнинг замонавий эътирофига келадиган бўлсак, бундан бир неча йил аввал “Генетик” деб номланган асарга маълумот тўплаш мақсадида мўтабар олимларимиз билан суҳбатда янги бир тадқиқот ҳақида айтиб қолишди. Дунёдаги энг обрўли илмий нашрлардан бири — “The Open Genomics Journal”да бир гуруҳ ўзбек ва чет эл олимлари томонидан Марказий Осиё халқлари генетикасига бағишланган “Инсоният чорраҳасида ген оқимлари: Ўзбекистонда учрайдиган инсерцион полиморфизмлардаги мт-ДНК турли-туманликлари” деб номланган мақола эълон қилинган экан. Ушбу мақолага Ўзбекистон олимлари Иброҳим Абдурахмонов, Шуҳрат Шерматов, Забардаст Бўриев, Абдусаттор Абдукаримов ҳамда чет эл илмий марказлари мутахассислари Эрик Девор, Марк Злоютро, Мереди Миллис, Жессика Галбрайт, Майкл Кроуфорд имзо чеккан бўлиб, Марказий Осиё чиндан ҳам дунё тараққиёти йўлидаги олтин шохбекат экани ўз исботини топган. Шунингдек, изланишлар натижасида ўзбек халқи дунё цивилизациясидаги мавжуд барча генлар хилма-хиллигига эгалиги ва улар орасида инсон тараққиётдаги энг қадимги генотиплар мавжудлиги кўрсатиб берилган. Бу — халқимизнинг ўта қадимий генетик тарихига ўрта бериши билан бирга, “тирик тарихий музей” эканидан ҳам далолат беради. Илмий мулоҳазалардан келиб чиқадиган хулоса шуки, юртимиз нафақат сиёсий, ижтимоий ва стратегик аҳамиятга эга, балки ўта қадимий ва хилма-хил бўлган инсонлари билан халқаро миқёсда жуда катта биологик бойлиқни ўзида мужассам этган.

Илмнинг сўзларини биз кўп ҳам тушунавермаймиз. Мисол учун, тиллани “олтин” десак, фан уни “аурум” деб атайди, биз қиймати-га қизиқсак, фан унинг молекуляр тузилишига эътибор қаратади. “Биологик хазина” дейилганида қанчадан-қанча табиий офатлар ва ижтимоий фалокатлардан соғомон олиб чиқиб, яна гуллаб-яшнатган халқ бағридаги битмас-ту-

ганмас қудрат тушунилади.

Олимларимиз ушбу тадқиқот қандай ўтказилгани ҳақида ҳам фахрлиниб сўзлаб берди. Дунё миқёсидаги журналда эълон қилинган янгилик аслида Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг шахсан раҳбарлигида ташкил қилинган ва энг сўнгги русумдаги ускуналар билан жиҳозланган Геномика ва биоинформатика марказида олиб борилган турли-туман тадқиқотлардан бирининг натижаси экан. “Марказимиз биносининг таъмиридан то жиҳозланишигача қатъий назорат қилиб, бир неча марта келиб бажарилаётган ишлар билан танишгани, тадқиқотларга қизиқиш билдиргани ва қўллаб-қувватлагани учун давлатимиз раҳбаридан жуда миннатдоримиз, — деди олимлар. — Қанчадан-қанча муҳим ишлари бўлишига қарамай, лабораториямизга, тажриба майдонимиз ва кейинчалик марказимизга ташриф буюриб, ҳар бир тадқиқотимизни бирма-бир муҳокама қилгани, таъбир жоиз бўлса, ўз фикрлари билан бойитиб, тўғри йўлга йўналтирганини алоҳида айтишимиз керак. Биз каби ёш мутахассисларга ишонч билдиргани фан тараққиётига катта туртки бўлди ва бизни янада қаттиқроқ ишлашга, ишончга муносиб бўлишга ундади. Эсимда, дастлабки учрашувларда билдирилган турли қарашларга жавобан, Президентимиз Шавкат Мирзиёев: “Биз ўзбекмиз, бошладикми — албатта, якуни-га етказамиз”, деб жавоб берган эди. Шу қатъият туфайли Марказий Осиёда ягона Геномика ва биоинформатика маркази бунёд этилди. Дунёдаги энг сўнгги русумли илгор илмий-тадқиқот ускуналари — секвенсерлар, анализаторлар олиб келиб ўрнатилди, олимларга замонавий шарт-шароитлар яратилди. Марказимиз фақатгина ўсимликлар генети-каси билангина шуғулланиб қолмайди. Имкониятларимиз бекуёс. Шу имкониятлар туфайли биз ўз халқимиз тарихи сирларига ҳам қизиқдик. Юртимизнинг ҳудудларидан танлаб олинган кишилар генларини тадқиқ қилганимизда, ҳақиқатан ҳам, уларнинг ирсияти ўнлаб минг йил қараш билан кўрди.

➔

Бу маълумотлар ёшларимиз ўзларининг қанчалар қадимий сулолаларга мансуб эканлигини, билимга, яратувчанликка интилиш эзгу иш саналганини, шу мўтабар туپроқлардан етишиб чиққан не-не даҳоларнинг қони мангу уйғоқ эканини идрок этишлари ҳамда у қон томирларида хануз оқаётганини ҳис қилишлари учун айтилмоқда, албатта”.

Умумхалқ ҳаракати

“САХОВАТ ВА КЎМАК” ЖАМҒАРМАСИ — инсонпарварлик намунаси

Аъзам МАДАМИНОВ,
Адлия вазирлиги ҳузуридаги
Ҳуқуқий сиёсат тадқиқот институти директори

Пандемия шароитида бутун дунёда ишсизлар ва ёрдамга муҳтож аҳоли сонининг ўсиб бораётгани жажон ҳамжамиятини жиддий ташвишга солмоқда. Бундай мураккаб вазиятда аҳолини ижтимоий ҳимоялаш ҳар бир давлат ва жамият олдидаги муҳим вазифадир.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев ташаббуси билан халқимизнинг тарихий ва маънавий қадриятларини, меҳр-саховат, оқибат ва ҳиммат каби юксак фазилатларини инобатга олган ҳолда, “Саховат ва кўмак” умумхалқ ҳаракати ташкил этилиши бу борада эътиборли қадам бўлди. Бу ташаббус халқимиз томонидан қизгин кутиб олинди. Оммавий ахборот воситаларида, ижтимоий тармоқларда билдирилган самий муносабатлар бунинг исботидир.

Ушбу ташаббусни амалга ошириш мақсадида Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 22 апрелдаги фармойиши билан “Саховат ва кўмак” жамғармаси ҳамда унинг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳамда туман (шаҳар) бўлинмалари ташкил этилди, жамғарма тўғрисидаги низом тасдиқланди.

“Саховат ва кўмак” жамғармасига келиб тушган маблағлар коронавирус пандемияси ва карантин даврида ижтимоий ҳимояга муҳтож, кўп фарзандли оилаларга, ногиронлиги бўлган шахсларга ва ёлғиз қарияларга, ўз даромадини йўқотган вақтинча ишсиз бўлган жисмоний шахсларга ёрдам беришга йўналтирилади. Бундай ёрдам пул маблағлари, қўндалик истеъмол товарлари, дори воситалари ва бошқа маҳсулотлар кўринишида бўлиши жамғарма низомида белгиланган бўлиши керак.

Низомда белгиланишича, туман ва шаҳарларда ҳар бир сектор раҳбари тегишли маҳаллалар билан биргаликда маҳаллалардаги ҳар бир оиланинг, фуқароларнинг моддий аҳолини ўрганган ҳолда ҳафталик ёрдам кўрсатиладиган эҳтиёжманд оилалар рўйхати ва уларга берилиши керак бўладиган маблағлар, қўндалик истеъмол товарлари, дори воситалари ва бошқа маҳсулотлар ҳажмини шакллантиради ва йиғилган маълумотлар халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига тақдим этилади.

Агар жамғарманинг муайян туман (шаҳар) бўлинмасида йиғилган маблағ шу ҳудуд эҳтиёжлари учун етарли бўлмаса, унда тегишли юқори туровчи жамғармага мурожаат қилинади. Яъни ҳар бир туманда (шаҳарда) жамғарма маблағларининг етарли бўлиши ва рационал сарфланиши ҳудудлардаги халқ депутатлари кенгашлари томонидан зарур ҳажмларни тасдиқлаш ҳамда маблағларни тасарруф этишни мувофиқлаштириш йўли билан таъминланади.

“Саховат ва кўмак” жамғармасига тушган маблағ сарфланиши устидан давлат ва жамоатчилик назорати ўрнатилади. Бу масалада, биринчи навбатда, жамоатчилик

назоратига алоҳида урғу бериш керак. “Жамоатчилик назорати тўғрисида”ги қонунга мувофиқ, жамоатчилик назорати субъектлари, яъни фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, нодавлат нотижорат ташкилотлар, оммавий ахборот воситалари ҳам ушбу жамғарма маблағлари сарфланиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш ҳуқуқига эга. Шунингдек, Вазирлар Маҳкамасининг жамғармани ташкил этиш ҳақидаги тегишли фармойишида жамоатчилик назорати субъект-

ларига жамғарма ва унинг ҳудудий бўлинмалари маблағлари сарфланиши устидан кўндалик жамоатчилик назоратини ўрнатиш тавсия этилди.

Бундан ташқари, жамғарма низомида маблағларнинг келиб тушиши, улардан фойдаланиш ҳақида оммавий ахборот воситаларида маълумот бериб борилиши белгиланган бўлиши керак. Бундай шаффофликнинг ўзи ҳам халқ назоратини таъминлашга хизмат қилади.

Албатта, жамғарма маблағлари сарфланиши устидан давлат назорати бўлади ва у Молия вазирлигининг давлат молиявий назорати идоралари томонидан амалга оширилади. Бундан ташқари, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳам ўз ваколати доирасида бу йўналишда назорат юрताди.

Бир сўз билан айтганда, халқимизнинг инсонпарварлик, саховатпешалик каби эзгу қадриятларининг муҳим ифодаси бўлган ушбу хайрли ташаббус бугунги синовли кунларда ҳар бир инсонни, ҳар бир оилани қўллаб-қувватлаш, мураккаб вазиятни тезроқ енгиб, оёқда ҳаётимизни изга туширишда муҳим восита бўлиб хизмат қилади.

“SABO KLASSTER” АҲОЛИ БАНДЛИГИНИ ТАЪМИНЛАДИ

Илҳомжон ТОҶИБОУЕВ,
журналист

Юртимизда бошланган “Саховат ва кўмак” умумхалқ ҳаракатини бутун халқимиз мамнуният билан қарши олди. Айниқса, саховатпеша табдиркор ва ишбилармонлар мазкур умумхалқ ҳаракати доирасида ўзларининг эзгу ва савобли ишлари билан фаоллик кўрсатяпти.

Анджон вилоятининг Бўстон туманида фаолият юритаётган “Sayyora favvorasi” корхонасига қарашли “Sabo klaster” класте-

ри томонидан тумандаги вақтинча ишсиз, ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли вакилларидан бир қисми ишга олиниб, доимий бандликка таъминланди.

— Кластеримизга туманимиздаги маҳаллалардан уйда ўтирган ишсиз фуқароларни ишга жалб қилдик, — дейди “Sabo klaster” раҳбари Баҳодиржон Қодиров. — Ҳозир бу ишчи-ходимларни карантин қоидаларига риоя этган ҳолда, ҳар куни автобус ташкил этиб, далааларга олиб чиқиб ишлатмоқдамиз, уларга меҳнатига яраша иш ҳақларини тўлаб бораёмиз. Бундан ташқари, ҳозирги синовли кунларда уларни зарур озиқ-овқат маҳсулотлари билан ҳам таъминлаяпмиз.

Дарҳақиқат, куни кеча кластер тизимида меҳнат қилаётган ишчи-ходимларнинг яна 100 нафарига ун ва ёғ ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари текин тарқатилди.

Манзилимиз:
100029, Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси. 32-уй

...Катта ақжилим китоб мутолаасига қир-
ишани олис-олис юртларга саёхатга ўқати-
шарди. Халқимизнинг “Ўз уйим – ўлан тўшагим”
нақди замиридаги ҳикмат нақадар чуқурлигини
бутун дунё ақли ўз тажрибасига англаб турган
айни кунларда астойдил саёхатга отланиш ни-
ятингиз борми? Марҳамат, Гафур Ғуллом номи-
даги нашриёт-матбаа ижодий уйи томонидан
янгигина қат этилган, академик Ақмал Саидов
қаламига мансуб “Қиёсий адабиётшунослика
қирш” (770 сажифа!) китоби сизларни дунёнинг
манаман деган давлатларига, башарията ўлмас
маънавий мерослар қолдирган буюк зотлар ижод
дунёсига бошлаб боради. Шуниси аниқки, бу са-
фар-саёхат сизларга улкан ва бой таассуротлар
ҳадя этади.